

Araştırma Makalesi • Research Article

Turizm Öğrencilerinin Hatay İli Somut Kültürel Miras Değerine Yönelik Algıları: İskenderun Teknik Üniversitesi Örneği

Perceptions of Tourism Students on The Value of The Cultural Heritage of Hatay Province: The Case of İskenderun Technical University

Mehmet Keskin,^{a,*} Çağrı Saçlı,^b Dilek Efe^c

^a İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, 31200, Hatay/Türkiye
ORCID: 0000-0001-8366-5662

^b Dr. Öğr. Üyesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, 31200, Hatay/Türkiye
ORCID: 0000-0001-7771-8190

^c Öğr. Gör., İskenderun Teknik Üniversitesi, Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği Bölümü, 31200, Hatay/Türkiye
ORCID: 0000-000105957-7312

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 04 Şubat 2019
Düzeltilme tarihi: 20 Kasım 2019
Kabul tarihi: 06 Aralık 2019

Anahtar Kelimeler:

Somut kültürel miras,
Hatay
İskenderun Teknik Üniversitesi

ARTICLE INFO

Article history:

Received 04 February 2019
Received in revised form 20 November 2019
Accepted 06 December 2019

Keywords:

Tangible Cultural Heritage
Hatay
İskenderun Technical University

ÖZ

Bu araştırma, 2017 yılında İskenderun Teknik Üniversitesi Turizm işletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu lisans öğrencilerinin Hatay’ın somut kültürel varlıklarına dair algılarının ölçülmesini amaçlamaktadır. Araştırmada, anket tekniği kullanılarak 338 adet anket verisine ulaşılmıştır. Araştırma da öğrencilerin Hatay’ın kültürel varlıklarına verdikleri önem derecesi ve ölçekler arasındaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin çeşitli kısıtlar doğrultusunda kültürel aktivitelere katılım gösteremedikleri ve son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin bilgi birikim düzeylerinin ve 4. Sınıftaki öğrencilerin algı düzeylerinin alt sınıflardaki öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

ABSTRACT

This research aims to measure the perceptions of İskenderun Technical University Tourism Management and Hotel Management School undergraduate students regarding the tangible cultural assets of Hatay. In the research, 338 questionnaire data were reached by using questionnaire technique. In the research, the degree of importance given to the cultural assets of Hatay and the relationships between the scales were tried to be determined. As a result of the study, it is seen that the students are not able to participate in cultural activities in line with various constraints, and the knowledge level of students in the last year and the perception levels of the students in the 4th grade are higher than the students in the lower grades.

1. Giriş

Hızla gelişen ve değişen turizm pastasından daha fazla pay almak isteyen dünya ülkeleri, turizmin ekonomik anlamda getirilerinden faydalanmak, yaşam standartları ve bölgesel kalkınma anlamında üst seviyeye ulaşmak için turizmin hemen hemen her alanda çeşitlerinden faydalanmayı amaç edinmiş (Golzardi vd., 2012, 863) ve tüketici ihtiyaçları doğrultusunda yeni ürünler geliştirme yoluna gitmişlerdir. Alternatif turizmin

ortaya çıkışı da bu doğrultuda gerçekleşmiştir (Kiper, 2006: 1). Alternatif turizm, turizmin yarattığı tüm olumsuz etkileri azaltmak ve değişen turist profiline ihtiyaçlarını karşılamak için yeni turistik ürünlerin kullanılması ile ortaya çıkmış bir turizm çeşididir (Hacıoğlu ve Avcıkurt, 2008: 8). Dünya turizm örgütü verilerine göre uluslararası çapta seyahat eden turistlerin % 37’sinin kültürel deneyimleme amacıyla seyahat ettiklerini göstermektedir. Buna istinaden turizm çeşitlerinden biri olan kültür turizmi, turistlerin değişen istek ve ihtiyaçları

* Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: mehmet.im@hotmail.com

ile giderek büyümektedir. Kültür ve kültürel alanlarda gerçekleşen seyahatlerin artışındaki sebep, insanların yeni kültürler tanıma, otantik yerleri ziyaret etme ve gezileri süresince kültürel anlamda keşif yapma isteği içinde olmalarıdır. Buna istinaden kültür turizmi giderek gelişim göstermektedir (Aliagaoglu, 2004:51; Wang vd., 2006: 49-50). Dünya turizm örgütü verileri uluslararası seyahat eden turistlerin %37'sinin kültürel ihtiyaçlarını karşılamak adına seyahatlerini gerçekleştirdiklerini ve bu oranın her yıl % 15 oranında arttığını (Günel vd., 2009; 277) göstermektedir. Bununla birlikte klasik tatil anlayışı veya iş gezisi, akraba, arkadaş ziyareti gibi farklı nedenlerle seyahat eden turistlerin dahi seyahatlerinin belirli bir kısmında kültür turizmi etkinliklerine katıldıkları görülmektedir (Hughes, 2002; 169).

Kültür, toplumların tarihsel gelişme süreçleri içinde ortaya çıkarılan bütün maddi ve manevi değerlerle bunları ortaya çıkarırken nesilden nesile aktarmada kullanılan, insanın sosyal ve fiziksel çevresine olan üstünlüğünü gösteren araçların toplamıdır (TDK, 2018). Kültür, tarihsel gelişme süreci içerisinde birikmekte ve sonraki nesillere aktarılmaktadır. Kültürün yarattığı kültürel miras “İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana, insanın yaratıcılığı ve toplumlararası etkileşimler sonucunda ortaya çıkan kültürel değerlerin birikimidir” (Küçükaltan vd., 2011: 236). Kültür ve kültürel mirastan doğan kültür turizmi, turistlerin ziyaret ettikleri bölgenin tarihçesi ve değerleri öğrenmesi, tatması ve o ulusa ait değerleri en iyi şekilde sergileyebileceği kavram olarak tanımlanmaktadır (Üsküdar vd., 2014: 69; Usta, 2012: 163). Somut kültürel miras ise toplumların geçmişten günümüze yaşadıkları dönemin ve bölgenin koşullarına göre buldukları bölgelerde toplumun kültürel maddi ve manevi değerleri doğrultusunda yapmış oldukları yapıtlar ve bu yapıtların günümüze kadar ulaşmış hali olarak tanımlanmaktadır (Demirbulat vd, 2015: 64).

Bireylerdeki tarih ve kültürel mirasların değerini arttıran bir anımsatıcı olarak somut kültürel miras turizmini bölgede yaşayan insanların yaşam tarzlarını korumayı ve insanların hayat standartlarını arttırmayı hedefleyen bir turizm çeşidi olarak ifade etmek mümkündür (Shackley, 1997:245). Kültür turizmi potansiyeli olan kültürel miraslar yeterli koruma işlemleri ve tanıtımları yapılmadığında zaman içerisinde yok olmaya yüz tutmaktadır (Selman, Dikmenli ve Çetin, 2014: 173). Bu değerlerin bir sonraki nesillere aktarılması için bölgenin korunması, geliştirilmesi ve bölge içinde bulunan değerleri turizm potansiyeli açısından kullanılırken kültürel miraslara gerekli önemin verilmesi gerekmektedir (Ablak vd., 2014: 173).

Dünya tarihinde Anadolu, birçok medeniyetin (Hititler, Likyalılar, Frigyalılar, Selçuklular, Osmanlılar vb.) varoluşuna, gelişimine ve çöküşüne şahitlik etmiştir. Bu medeniyetler Türkiye Cumhuriyeti'ne gelinceye kadar çeşitli tarihi değer ve yapıtları arkalarında bırakarak, Türkiye'yi kültürel zenginlikleri bakımından eşsiz bir konuma getirmişlerdir (Doğaner, 2001). Tarih, resim, mimari yapı ve el sanatları gibi kültürel değerler Anadolu'yu zengin kılan diğer önemli unsurlardandır. Tarihi yapılar, kültürel alanlar, arkeolojik yerler ve anıtsal yapılar, müzeler, kütüphaneler vb. alanlar, kültür turizmine zenginlik katmaktadır (Üsküdar, Çakır ve Temizkan, 2014: 70).

Yapılan bu çalışmada zengin kültürel mirası ile birçok uygarlığa, üç büyük din ve çok sayıda kültüre binlerce yıl

huzur içinde ev sahipliği yapmış ve yapmakta olan, sekiz bin yıllık geçmişi ile ilk küresel şehir olma özelliği (Gökçe vd., 2017; 1475) taşıyan; barışın, kardeşliğin ve hoşgörünün sembolü (Tosun ve Bilim, 2004: 128) Hatay'ın sahip olduğu kültür varlıklarına ilişkin algı düzeylerinin belirlenmesi, bu bağlamda söz konusu mirasların önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Çalışmada İskenderun Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören turizm öğrencilerinin, Hatay'da bulunan somut kültürel varlıklara ilişkin algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. Kültürel Miras ve Somut Kültürel Miras

Kültürel miras geçmişte yaşamış topluluklar tarafından oluşturulan gelenekler ve bu geleneklerin oluşturulma biçimleri, topluma ait sanatsal eserler, toplumların günlük yaşamlarındaki uygulamaları, törenler, adetler, festivaller ve çeşitli deneyimler sonucu ortaya çıkan bilgilerin gelecek nesillere aktarımı şeklinde ifade edilmektedir (Vecco, 2010:622). Başka bir ifadeyle kültürel miras, geçmişten günümüze miras bırakılmak istenen, maddi, manevi ve fiziksel varlığı olan ve dönemin insanları tarafından yapılan eserler ile bir ulusa ait birikimlerin toplamını oluşturmaktadır (Can, 2009:3). Avrupa Konseyi ise kültürel mirası geçmişten kalan, insanların sürekli değişen değer, yargı, inanç, tutum, gelenek ve bilgi birikimlerinin bir ifadesi olarak tanımlamaktadır (Council of Europe, 2018). Somut kültürel miras ise; ulusların yaşadıkları dönemin dini ve coğrafik koşullarına bakılarak yapmış oldukları yapılardan meydana gelmektedir. Somut kültürel miraslar genel olarak mimari, arkeolojik ve bilimsel eserlerden oluşmaktadır (Can, 2009:3).

Her milletin kendine özgü kültürü ve kültürel varlıkları vardır. Ancak bu varlıklar koruma altına alındığında ve iyi değerlendirildiğinde bir sonraki nesillere aktarılabilecek ve sürdürülebilir özellikte olabilecektir. Tarihi kültürel mirasların korunmasında, düzenlenmesinde müzeler ve sit alanları büyük ölçüde önem kazanmıştır (Meydan Uygur ve Başkan, 2007: 41). Kültürel mirasların koruma ve restorasyon gibi işleri, içinde olduğu bölgenin kültürel anlamda kimliğinin zarar görmemesi açısından önemli bir durum olmaktadır. Söz konusu değerlerin korunması adına bakanlık, belediyeler, STK'lar ve bazı eğitim kurumları bu anlamda bir takım çalışmalar yapmaktadırlar. Yasalar tarafından saptanan görevler ile kültürel mirasın zarar görmemesi adına alınan kararlarda mirasın tespit edilmesi, gerekli restorasyon işlerinin yapılması gibi kararlar Koruma Bölge Kurullarına verilmiştir. Bu kurullar arasındaki koordinasyon ve kültürel yapıya sahip restorasyon gerektiren yapılardaki durumlarla alakalı izlenecek yolu belirlemek ise Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'na bırakılmıştır. Bu kurum çalışanlarının, sanat tarihi, arkeoloji, mimari vb. alanlarda uzman olmaları gerekmektedir (Kozak ve diğerleri, 2012, 81).

Ülkemizin önem arz eden kültürel miraslarını korumak ve gözetmek, toplumsal anlamda birliğin artmasını, kültürel anlamda benliğin korunmasını ve geleceğe yön verme bakımından kararların etkisini olumlu yönde değiştirecektir. Bununla birlikte dünyada kültürel benliğe/kimliğe hakim olmak, uluslararası kapsamda etkileşimin daha güçlü olacağı ve ülkeler arası rekabet ortamında yer almayı sağlar. Keşfetme, bilgi sahibi olma ve kültürel anlamda gelişim

kaydetmeyi amaç edinmiş bireylerin kendi kültürlerine sahip çıkma istekleri insanlık namına önemli bir görev olmaktadır (Külcü, 2015, 30).

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmesi Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün Genel Konferansı'nda 16 Kasım 1972'de kabul edilmiş (Akipek, 2001; 13), 14 Nisan 1982 yılında Türkiye'nin bu sözleşmeye katılması uygun bulunmuş; 23 Mayıs 1982 yılında Bakanlar kurulu kararıyla onaylanıp, 14 Şubat 1983 yılında resmi gazetede yayınlanarak bu sözleşmeye taraf olunmuştur (Kültür Varlıkları, 2018).

UNESCO'nun *Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunması Sözleşmesi* (16 Kasım 1972)'ne göre, kültürel mirası oluşturan unsurlar arasında anıtlar, sitler ve yapılar bulunmaktadır (teftis.kulturturizm.gov.tr, 2017).

2.2. Hatay'a Ait Genel Bilgiler

Kültür turizmi potansiyeli açısından Türkiye'nin doğal, tarihi ve kültürel mirası özelliğinde olan değerler, taşınır taşınmaz varlıklar, doğal ve kültürel miraslar, tarihte bilim, kültür vb. güzel sanatlarla ilgili, yer altı, yerüstü veya su altındaki varlıklar olarak tanımlanmaktadır (Doğaner, 2001: 135). Hatay, tarihin en eski dönemlerinden bu zamana kadar Anadolu'nun en köklü yerleşim merkezlerinden biri olmuştur. Bölgenin tarihi M.Ö. 100.000'le başlayan Orta Paleolitik döneme kadar dayanmaktadır. Bölgenin tarihi, insanların yaşamını kolaylaştıran verimli toprakların yanında ılıman iklim koşullarının olması nedeniyle her dönemde göç almıştır. Bölgenin her dönemde göç almasının bir başka sebebi ise, Anadolu'yu, Suriye ve Filistin'e bağlayan yolların ortak noktasında bulunmasıdır. Ayrıca Hatay ili Mezopotamya'dan Akdeniz'e gitmek için en uygun limanlara sahip olması nedeniyle de stratejik öneme sahiptir. Bölgeye Hatay adı 1936 yılında Mustafa Kemal Atatürk tarafından verilmiştir (<http://www.hatay.gov.tr/tarih>, 2017).

2.3. Hatay'da Öne Çıkan Somut Kültürel Miraslar

Hatay ilinde öne çıkan kültürel miraslar arasında; Habib-i Neccar Camii, Saint Pieere Kilisesi, Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi ve Payas Kalesi, Hatay Arkeoloji Müzesi, Kurtuluş Caddesi, Havra, Katolik Kilisesi, Ortodoks Kilisesi, Harbiye, Daphne, Eski Antakya Evleri, Haron, Cehennem Kayıkçısı, Antakya Uzun Çarşı, Antakya Surları, Samandağ (Çevlik), Seleucia Pieria Antik Kenti, Titus Tüneli ve Beşikli Mağara (Kaya Mezarları), St. Simeon Manastırı, Hıdırbey Köyü ve Musa Ağacı, Dor Mabedi, Yenişehir Gölü (İmma Antik Kenti), Vakıflı Köyü, Ermeni Kilisesi, Koz Kalesi, Darb-ı Sak Kalesi (Beyazid-i Bestami Makamı), İsos Antik Kenti Erzin, İskenderun Deniz Müzesi, Kanuni Sultan Süleyman Kervansarayı, Kinet Höyük, Erzin Başlamış Kaplıcaları ve Batıyaz Yaylası yer almaktadır (www.hatay.gov.tr, 2017).

3. Literatür Taraması

Çağdaş yaşamın vazgeçilmez unsuru olması ile birlikte turizm sektörünün ülke kalkınması açısından önemli bir payının olduğu bilinmektedir. Bu nedenle yüksek gelir sağlaması bakımından gerekli planlamaların yapılması gerekmektedir. Turizm hareketlerinin yoğun olarak gerçekleştiği bölgelerde kazancın daha fazla olması için turizm çeşitliliğinin artırılması gerekmektedir. Bu gereklilik itibarı ile söz konusu bölgelerde bulunan kültürel miras, bu amaç doğrultusunda bölgeye fayda sağlayacaktır (Kurgun ve Yumuk, 2013, 27). Kültür varlıkları,

bir toplumun yaşamı boyunca deneyimlediği ve içinde bulunduğu topluma ait onu diğer topluluklardan ayıran önemli özellikleri bünyesinde bulundurması ile eşsiz eserlerdir (Külcü, 2015, 28). Kültürel bir değer miras değeri kazanabilmesi ancak bu değer benimsenmesi, tanıtılması ve toplumun bir parçası haline gelmesi ile mümkün olmaktadır (Karaca Yılmaz, Akkuş, Şahbudak ve Işkın, 2017, 87). Söz konusu kültürel değerlerin tespit edilmesi, miras değeri kazanmasının ardından yapısında herhangi bir bozulmaya sebebiyet vermeksizin onarımla ve korunma işlemlerinin doğru bir şekilde yapılması ve gelecek nesillere aktarılmasında (Kozak, Tören ve Demiral, 2012,70) ve kültürel miras kapsamında sürdürülebilirliğini ve devamlılığının sağlanması çağdaş yaşamın vazgeçilmez bir unsuru olmaktadır (Giritlioğlu, Armutçu, Düzgün, 2016, 127).

Yapılan alan yazın incelemesinde somut kültürel mirasların, arkeolojik ve mimari yapılar olmakla beraber kendi içerisinde taşınabilir ve taşınamayan somut kültürel miraslar olarak iki temel başlıkta ikiye ayrıldıklarını göstermektedir (Ahunbay, 2007,22; Pulhan vd., 2012,62). Uygur ve Baykan (2007) çalışmalarında kültür ve kültür turizmi kavramları ve kaynakları üzerinde durmuş, kültür turisti tiplerinin anlaşılmasını sağlayarak, turizmin kültürel varlıklar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini araştırmışlardır. Yine benzer bir şekilde somut kültürel miras kavramı ve tanımını irdeleyen, kültürel miras kavramına ilişkin metaforların ölçüldüğü çalışmalara rastlanmaktadır (Vecco, 2010; 321; Selanik Ay ve Kurtdere Fidan, 2013; 1135; Alzahrani, 2013; 9;). Bununla birlikte somut kültürel miras varlıklarının korunmasına dair yapılan çalışmalarda bu değerlerin bir sonraki nesillere aktarılması için bölgenin gerekli politika ve planlamalarla korunması, geliştirilmesi (Unesco, 1972; Teo ve Huang, 1995;589; Tankut, 2005; 7; Özdemir, 2011; 129; Shankar ve Swamy, 2013; 698; 129; Ablak vd., 2014: 173;) ve kültürel miras kapsamında sürdürülebilirliğini ve devamlılığının (Giritlioğlu, Armutçu, Düzgün, 2016, 127) sağlanmasının önemi vurgulanmaktadır. Öğrencilerin somut kültürel mirasın algısının ölçülmesine yönelik yapılan çalışmalarda kültür turizmi faaliyetlerinin koruma-kullanma dengesi kapsamında artırılması, öğrencilerin ve halkın kültür mirasları ile ilgili bilincinin artırılması, maliyet ve ulaşılabilirlik konularında düzenlemelerin getirilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır (Karaca Yılmaz vd., 2017; 97; Demirbulat vd., 2015; 83; Kutlu, 2009; 17). Kültürel Miras yönetimi ile ilgili kültür politikalarının ve kültürel miras korumaya ilişkin alınması gereken önlemlerin önemi vurgulanmaktadır (Dağıstan Özdemir; 2005; 20; McKercher v.d., 2005; Aas, v.d., 2005; Taylor, 2007; Özdemir, 2011; 73).

4. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma açıklayıcı bir araştırma olup 2017 yılı 5-8 tarihinde İskenderun Teknik Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulunda öğrenim gören turizm öğrencilerinin Hatay'ın somut kültürel varlıklarına dair algılarının ölçülmesini amaçlamaktadır. Araştırmada ölçek maddelerinin belirlenmesinde Demirbulat ve diğerleri (2015) tarafından gerçekleştirilen ölçekten yararlanılmıştır. Veriler birebir anket tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Anketin birinci bölümünde, katılımcıların demografik bilgileri sorgulanmıştır. İkinci bölümde, öğrencilerin Hatay'da yer alan kültürel varlıklara dair algılarının ölçülerek verdikleri önem derecesi belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra Hatay şehir merkezini ziyaret etme nedenleri ve tarihi bir bina

gördüklerinde hissettikleri duyguyu anlamaya yönelik sorular yöneltilmiştir. Son olarak, öğrencilerin somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını belirlemeye yönelik 21 önermeden oluşan; 1 Kesinlikle katılmıyorum, 2 Katılmıyorum, 3 Ne katılmıyorum ne katılıyorum, 4 Katılıyorum ve 5 Kesinlikle katılıyorum ifadelerinden oluşan 5'li likert şeklinde üçüncü bölüm sunulmuştur. Araştırmada veriler kolayca örnekleme yöntemi ile toplanılmıştır. Araştırma evrenini İskenderun Teknik Üniversitesi öğrencilerinin oluşturduğu kabul edilmiştir. Örneklem sayısı hesaplanırken evren büyüklüğü 1300 kişiyi temsil eden bir çalışmada en az 297 adet anket sayısının örnekleme temsil edebileceği (Altunışık vd., 2010; 137) yargısına başvurulmuştur. Hatay'ın İskenderun ilçesinde bulunan İskenderun Teknik Üniversitesi (İSTE), Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 31.3.2015 tarihinde çıkardığı 6640 sayılı bir yasayla İskenderun ilçesinde kurulmuş teknik üniversitedir. İskenderun Teknik Üniversitesini oluşturan fakültelerin ve yüksekokulların çoğu Mustafa Kemal Üniversitesi'nden ayrılarak yeni üniversiteye bağlanmıştır. Bu yüksekokullardan biri olan Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu 2017/2018 akademik yılında, Turizm ve Otel İşletmeciliği ve Seyahat İşletmeciliği programları olmak üzere toplam 2 program ve 1248 öğrenci ile eğitime devam etmektedir (www.iste.edu.tr, 2017). Bu noktada, örneklem sayısı belirlenirken İskenderun Teknik Üniversitesi'nde turizm eğitimi alan lisans öğrencilerinin evreni temsil ettiği kabul edilmiş turizm eğitimi alan 338 öğrenciden elde edilen anket formu ile analizler gerçekleştirilmiştir.

Yapılan anketler sonucu elde edilen veriler SPSS (IBM Statistical Package for Social Sciences, Version 22) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik değişkenlerinin yüzdelerini ortaya koymak için frekans analizi uygulanmış, sonrasında Hatay'ın somut kültürel varlıklarına olan algılarını belirlemek amacıyla oluşturulan ifadelere verdikleri yanıtlar, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri alınarak analiz edilmiştir. Bununla beraber verilere güvenilirlik analizi ve normallik testi uygulanmıştır. Normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği görülmüştür. Örneklem sayısı hesaplanırken; parametrik testlere ilişkin koşulların gerçekleşmediği durumlarda, parametrik testlere ilişkin örneklem koşulları ile parametrik olmayan testlere ilişkin örneklem koşullarının aynı kabul edildiği (Ural ve Kılıç, 2013; 253) yargısına başvurulmuş ve ölçeklerin analizinde Mann Whitney- U testi ile Kruskal Wallis H testleri uygulanarak ölçekler arasındaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılmıştır.

5. Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerini, yaşlarını, sınıf düzeylerini, aylık gelir düzeylerini, ikamet yerlerini, ailelerinin ikamet yerlerini, memleket yerlerini ve öğrenim gördükleri bölümleri kapsayan demografik özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Cinsiyet	N	%
Kadın	113	33,4
Erkek	225	66,6
Yaş	N	%
16-18 yaş	12	3,6
19-21 yaş	154	45,6
22-24 yaş	129	38,2
25 yaş ve üzeri	43	12,7
Sınıf	N	%
1.Sınıf	60	17,8
2.Sınıf	114	33,7
3.Sınıf	43	12,7
4.Sınıf	121	35,8
Gelir Düzeyi	N	%
250 TL ve altı	40	11,8
251-500 TL	110	32,5
501-750 TL	71	21,0
751-1000 TL	62	18,3
1001 TL ve üzeri	55	16,3
İkamet Yeri	N	%
Aile yanı	55	16,3
Öğrenci evi	160	47,3
Devlet yurdu	69	20,4
Özel yurt	54	16,0
Öğrenim Görülen Bölüm	N	%
Turizm ve Otel İşletmeciliği	240	71,0
Seyahat İşletmeciliği	98	29,0
Ailenin İkamet Yeri	N	%
İl	148	43,8
İlçe	137	40,5
Köy	53	15,7
Memleket Yeri	N	%
Hatay	95	28,1
Hatay Dışı	243	71,9

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik verileri incelendiğinde, %66,6'sını erkekler, % 45,6'sını 19-21 yaş grubu, %35,8'ini 4. Sınıf öğrencileri, %32,5'ini 251-500 TL aylık gelire sahip olan öğrenciler, % 47,3'ünü öğrenci evinde ikamet eden katılımcılar, %71,0'ını turizm ve otel işletmeciliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, %43,8'inin ailelerinin illerde ikamet ettiği ve %71,9'unun Hatay dışında ikamet eden öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Yönelik Diğer Bulgular

Hatay Şehir Merkezini Ziyaret Etme Nedenleri	N	(%)
Kültür-Tarih-Sanat	145	42,9
Mimari	58	17,2
Doğal Güzellik	86	25,4
Sağlık	21	6,2
Din	43	12,7
Kongre, seminer, panel ve vb. etkinlikler	43	12,7
Eğitim	146	43,2
Evet	53	15,7
Fuar-Festival	35	10,4
Eğlence	77	22,8
Alışveriş-Moda	49	14,5
Hatay'da Gezerken Tarihi Bir Bina Gördüğünüzde Ne Hissediyorsunuz?	N	(%)
Heyecan	38	11,2
Merak	177	52,4
Şaşkınlık	38	11,2
Geçmişteymiş gibi	85	25,1

Tablo 2'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerin %43,2'sinin eğitim amaçlı Hatay şehir merkezini ziyaret ettikleri görülmektedir. Bununla birlikte Hatay'da gezerken tarihi bir bina gördüğünüzde ne hissediyorsunuz sorusuna %52,4'ünün merak yanıtını verdiği görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Hatay İlini Simgeleyen Kültürel Varlıklara Verdikleri Önem Derecesine Göre Sıralanması

Hatay İlini Simgeleyen Kültürel Varlıklar	N	(%)	Standart Sapma
1. Hatay Arkeoloji Müzesi	338	4,23	,940
2. Habib-İ Neccar Camii	338	4,17	1,019
3. St. Pieere Kilisesi	338	4,14	1,043
4. Samandağ (Çevlik)- Selecia Pieria Antik Kenti	338	4,13	,975
5. Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi, Payas Kalesi	338	4,09	,932
6. Titus Tüneli, Beşikli Mağara (Kaya Mezarları)	338	4,07	,992
7. Harbiye – Daphne	338	4,03	,916
8. Eski Antakya Evleri	338	3,99	,980
9. Antakya Surları	338	3,96	,990
10. Hıdırbey Köyü, Musa Ağacı	338	3,96	1,029
11. St. Simeon Manastırı	338	3,91	,990

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğrencilerin Hatay ilini simgeleyen kültürel varlıklara verdikleri önem derecesine göre sıralanması görülmektedir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin %4,23'ü Hatay'ı simgeleyen en önemli kültür varlığının Hatay Arkeoloji Müzesi olduğunu belirtmişlerdir.

5.1. Güvenilirlik Analizi ve Normallik Testi

Cronbach Alfa katsayısı, ölçeğin genel güvenilirliğini test etmek için kullanılmaktadır. Cronbach Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değişim göstermektedir. Çalışmada verilerin analizi sonucu Cronbach Alpha katsayısı 0,69 olarak hesaplanmış ve bu değer $0,60 \leq \alpha \leq 0,70$ arasında değer aldığından ölçeğin yeterli güvenilirlik düzeyine sahip olduğu söylenmektedir (Özdamar, 2011; 605). Yapılan analiz çalışmasında ölçeklerin

normal dağılmadıkları görülmektedir. Bu noktada örneklem sayısı hesaplanırken; parametrik testlere ilişkin örneklem ile parametrik olmayan testlere ilişkin örneklem koşulları aynı kabul edilmekte ve verilerin normal dağılım göstermediği koşullarda parametrik olmayan testlere başvurulmaktadır (Ural ve Kılıç, 2013; 253). Dolayısıyla çalışma analizlerinde parametrik olmayan Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri uygulanmıştır.

Tablo 4. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Cinsiyet	N	Ortalama Sırası	Mann-Whitney U	P
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	Erkek	225	168,36	12,457	,762
	Kadın	113	171,176		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	Erkek	225	170,94	13,037	,702
	Kadın	113	166,63		

Tablo 4'te görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,762, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,702 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 5. Öğrencilerin Hatay'da İkamet Edip Etmediklerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Memleket Yeri	N	Ortalama Sırası	Mann-Whitney U	p
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	Hatay	95	205,42	8,130	,000*
	Hatay Dışı	243	155,46		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	Hatay	95	177,37	10,795	,354
	Hatay Dışı	243	166,42		

Tablo 5'te görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,000, olarak hesaplanmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğundan katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları ile memleket yeri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Hatay'lı katılımcıların algı düzeylerinin Hatay'lı olmayan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,354 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler

ile memleket yeri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Öğrenim Gördükleri Bölüm	N	Ort.	Mann-Whitney U	p
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	Turizm ve Otel İşletmeciliği	98	163,33	11,155	,457
	Seyahat İşletmeciliği	240	172,02		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	Turizm ve Otel İşletmeciliği	98	175,92	12,389	,440
	Seyahat İşletmeciliği	240	166,88		

Tablo 6'da görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,457, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,440 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile öğrenim gördükleri bölüm değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Yaşa Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Faktörler	Yaş	N	Ortalama Sırası	Kruskal-Wallis H	P
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	16-18 yaş	12	164,04	5,825	,120
	19-21 yaş	154	162,46		
	22-24 yaş	129	167,41		
	25 ve üzeri yaş	43	202,49		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	16-18 yaş	12	204,42	5,360	,147
	19-21 yaş	154	177,92		
	22-24 yaş	129	155,48		
	25 ve üzeri yaş	43	171,65		

Tablo 7'de görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,120, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,147 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile yaş değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Sınıf	N	Ort.	Kruskal-Wallis H	p
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	1.Sınıf	60	135,88	10,847	,013*
	2.Sınıf	114	173,71		
	3.Sınıf	43	160,92		
	4.Sınıf	121	185,25		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	1.Sınıf	60	164,43	3,308	,347
	2.Sınıf	114	182,32		
	3.Sınıf	43	169,70		
	4.Sınıf	121	159,86		

Tablo 8'de görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,013, olarak hesaplanmış ve bu değer 0,05'ten küçük olduğundan katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları ile sınıf değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. 4. Sınıfta eğitim gören katılımcıların algı düzeylerinin diğer sınıf düzeylerinde eğitim gören katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,347 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile sınıf düzeyleri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin Aylık Gelirlerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Aylık Gelir	N	Ort.	Kruskal-Wallis H	P
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	0-250 TL	40	161,00	1,578	,813
	251-500 TL	110	178,65		
	501-750 TL	71	163,80		
	751-1000 TL	62	167,27		
	1001 TL ve üzeri	55	167,26		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	0-250 TL	40	188,96	2,693	,610
	251-500 TL	110	170,73		
	501-750 TL	71	160,12		
	751-1000 TL	62	172,60		
	1001 TL ve üzeri	55	161,50		

Tablo 9'da görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,813, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,610 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile aylık gelir değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin İkamet Yerlerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	İkamet Yeri	N	Ort.	Kruskal-Wallis H	P
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	Aile yanı	55	180,80	1,331	0,722
	Öğrenci evi	160	170,18		
	Devlet yurdu	69	166,33		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	Özel Yurt	54	160,02	2,209	,530
	Aile yanı	55	166,10		
	Öğrenci evi	160	164,59		
	Devlet yurdu	69	184,92		
	Özel Yurt	54	167,81		

Tablo 10'da görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,722, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,530 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile ikamet yerleri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin Aile İkamet Yerlerine Göre Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörlere Verdikleri Önem Düzeyleri

Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Tutum Algılarını Oluşturan Faktörler	Aile İkamet Yeri	N	Ort.	Kruskal-Wallis H	P
Hatay'ın Somut Kültürel Varlıklarına İlişkin Tutum Algıları	İl	148	160,95	2,040	,361
	İlçe	137	176,71		
	Köy	53	174,73		
Somut Kültürel Varlıklara İlişkin Genel Tutum Algıları	İl	148	168,12	0,173	,917
	İlçe	137	172,10		
	Köy	53	166,61		

Tablo 11'de görüldüğü üzere; katılımcıların Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,361, katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları anlamlılık düzeyi 0,917 olarak hesaplanmış ve bu değerler 0,05'ten büyük olduğundan katılımcıların somut kültürel varlıklara ilişkin tutum algılarını oluşturan faktörler ile aile ikamet yerleri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

6. Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada İskenderun Teknik Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu lisans öğrencilerinin somut kültürel miraslar ve Hatay'da bulunan somut kültürel miraslar hakkındaki algı düzeylerini ölçmek ve ölçülen bu değerler için farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır. Katılımcıların algı düzeylerini belirleyen faktörler ile demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi ölçmek için analizler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde; literatür ve örneklem özellikleriyle örtüşür şekilde çoğunluğun erkek öğrencilerden oluştuğu, 19-21 yaş grubu katılımcıların ağırlıkta olduğu ve gelir düzeylerinin 251-

500 TL aralığında olduğu, tespit edilmiştir (Demirbulat vd., 2015;). Katılımcıların seyahat işletmeciliği bölümüne göre turizm ve otel işletmeciliği bölümünü %71,0 oranında daha fazla tercih ettiği görülmektedir. Bunun sebebinin ise turizm ve otel işletmeciliği bölümünün çalışma alanlarının seyahat işletmeciliği bölümü çalışma alanlarına oranla daha fazla olduğunun düşünülmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Öğrencilerin %71,9'unun Hatay iline yalnızca eğitim amaçlı geldikleri tespit edilmiştir. Buna sebep olarak ise Hatay ilinin Suriye sınırında yer alması ve bunun aileler açısından güvenlik endişesi uyarması olduğu söylenebilir. Öğrencilere yöneltilen Hatay'da gezerken tarihi bir bina gördüğümüzde ne hissediyorsunuz sorusuna %52,4'ünün merak yanıtını verdiği görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin %4,23'ünün Hatay'ın somut kültürel varlıkları arasından Hatay'ı simgeleyen en önemli kültür varlığının Hatay Arkeoloji Müzesi olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcıların algılarını ölçmek için literatürdeki ilgili çalışmadan yararlanılarak 'Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları', 'somut kültürel varlıklara ilişkin genel tutum algıları' şeklinde iki faktör kullanılmıştır. Belirlenen bu faktörler ile demografik değişkenler arasındaki ilişkiyi ölçmek için Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri uygulanmıştır.

Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları ile memleket yeri değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Hatay'lı katılımcıların algı düzeylerinin Hatay'lı olmayan katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuca bakılarak yerli halkı temsil eden öğrencilerin kendi kültürlerini daha iyi tanıdığı ve gerekli kurum ve kuruluşlar tarafından Hatay ilinin kültürel miraslarına yönelik gerekli tanıtım çalışmalarının yeterli yapılmadığı veya öğrencilerin çeşitli kısıtlar doğrultusunda kültürel aktivitelere katılım gösteremedikleri söylenebilir. Hatay'ın somut kültürel varlıklarına ilişkin tutum algıları ile sınıf değişkeni arasında istatistiki anlamda anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. 4. Sınıfta eğitim gören katılımcıların algı düzeylerinin alt sınıf düzeylerinde eğitim gören katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuca bakılarak son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin bilgi birikim düzeylerinin ve son sınıfa gelene kadar katılmış oldukları kültür turizmi aktivitelerinin öğrencilerin algıları üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Hatay'ın somut kültürel varlıklarının öğrenciler tarafından nasıl algılandığının araştırıldığı bu çalışma belirli kısıtlar dolayısıyla İskenderun Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören turizm öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmanın, bundan sonra yapılacak olan çalışmalara öncülük etmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmanın belirli aralıklarla tekrarlanması halinde elde edilen sonuçların, hem yerli halkın ve öğrencilerin gelişimine hem de Hatay turizminin gelişimine ve bölgesel tanıtıma yön verilebilmesi öngörülmektedir. Bununla birlikte gelecekte yapılacak olan çalışmalarda evrenin daha geniş tutularak, örneklem olarak tesadüfi örneklem yöntemi ile daha çeşitli sonuç ve görüşlere ulaşılabileceği öngörülmektedir.

Kaynakça

- (Erişim: 25.10.2018), http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=K%C3%9CLT%C3%9CR
- (Erişim Tarihi: 01.02.2018), <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
- (Erişim: 11.12.2018), <http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR,14269/dunya-kulturel-ve-dogal-mirasin-korunmasi-sozlesmesi.html>
- (Erişim: 15.11.2018), <http://www.iste.edu.tr/>
- (Erişim:12.11.2018), <http://www.hatay.gov.tr/tarih>
Erişim:15.12.2017
- (Erişim:18.12.2018), <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-199568/2018-yili-duyurulari.html>
- Aas, C., Ladkgn, A. & Fletcher, J. (2005). Stakeholder Collaboration and Heritage Management. *Annals of Tourism Research*, 32(1), 28-48.
- Ablak, S., Dikmenli, Y. Ve Çetin, T. (2014). “Üniversite Öğrencilerinin Kırşehir’in Tarihi Ve Kültürel Turizm Değerlerine Yönelik Farkındalıkları”, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2), 171-186.
- Ahunbay, Z. (2007). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*. İstanbul: YEM.
- Akipek, S. (2001). Dünya Kültürel Ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmenin Değerlendirilmesi. *AÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*, 50(4), 13-40.
- Aliğaoglu, A. (2004). Sosyo-Kültürel Miras Turizmi ve Türkiye’den Örnekler. *Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Coğrafi Bilimler Dergisi*, 2 (2), 54-64.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Alzahrani, D., A. (2013). The Adoption of a Standard Definition of Cultural Heritage. *International Journal Of Social Science And Humanity*, 3(1), 9-12.
- Can M. (2009). Kültürel Miras Ve Müzecilik. *Kültür Ve Turizm Bakanlığı*.
- Demirbulat, Ö. G., Saatçı, G. & Avcıkurt, C. (2015). Bursa’nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları: Harmancık MYO Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 6 (12).
- Demirbulat, Ö. G., Saatçı, G. Ve Avcıkurt, C. (2015). “Bursa’nın Somut Kültürel Varlıklarına Yönelik Öğrencilerin Algıları: Harmancık MYO Örneği”. *Gümüşhane University Electronic Journal Of The Institute Of Social Science/Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 6 (12), 62-86.
- Doğaner, S. (2001). *Türkiye Turizm Coğrafyası*. İstanbul: Çantay.
- Giritlioğlu, İ., Armutcu, B., & Düzgün, M. (2016). Geleneksel Gaziantep Mutfağının Kuşaklararası Bilinirliğine Yönelik Bir Araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17), 126-138.
- Golzardi, F., Sarvaramini, S., & Sarvaramini, M. (2012). Residents Attitudes Towards Tourism Development: A Case Study Of Niasar, Iran. *Research Journal Of Applied Sciences, Engineering And Technology*, 4(8), 863-868.
- Gökçe, Ö. G. F., Cihangir, Ö. G. İ. S., Sunar, B. U. H., & Summak, M. E. Kreatif Turizm Ve Hatay’da Var Olan Potansiyeli Üzerine Bir Araştırma. *Social Sciences Studies Journal*. 3(7), 1470-1479
- Günel, V., Alaeddinoğlu, F., & Şahinalp, M. S. (2009). Türkiye’ye Yönelik Kültürel Turizm Turları Ve Başlıca Güzergâhlar. *Gaziantep University Journal Of Social Sciences*, 8(1), 275-298.
- Hacıoğlu, Necdet & Avcıkurt, Cevdet (2008). *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi*. Ankara: Nobel.
- Hughes, H. L. (2002). Culture and tourism: a framework for further analysis. *Managing Leisure*, 7(3), 164-175.
- Karaca, Ş., Akkuş, G., Şahbudak, E. & Işkın, M. (2017). “Kültürel Miras Farkındalığı: Cumhuriyet Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama Çalışması. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 9 (16), 86-100.
- Kiper, T. (2006). *Safranbolu Yörük Köyü Peyzaj Potansiyelinin Kırsal Turizm Açısından Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Kozak, N., Tören, E., & Demiral, G. N. (2012). Eskişehir’in Kültürel Miras Varlıklarının Korunmasında Kamu Kurumlarının Rolü. *Aksaray Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 69-88.
- Kurgun, H., & Yumuk, Y. (2013). Yöresel El Sanatlarının Kültürel Turizmin Gelişimindeki Rolü: Görece (Boncukköy) ve Nazarköy Örnekleri. *Uluslararası Sosyal Ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, (1), 27-32.
- Kutlu, M. M. (2009). Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Eğitime Yönelik İlk Adım: Halk Kültürü Dersi. *Milli Folklor*, 21(82), 13-18.
- Küçükaltan, D., (2011). *Kültürel Miras Yönetimi*. İçinde: Mustafa Çakır (Ed.), *Destinasyon* (s. 50-72). Eskişehir: Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Külcü, Ö., T. (2015). Kültürel Miras Kavramının Eğitim Açısından Önemi. *Akademia Disiplinlerarası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 27-32.
- McKercher, B., Ho, P. S., & Du Cros, H. (2005). Relationship between tourism and cultural heritage management: evidence from Hong Kong. *Tourism management*, 26(4), 539-548.
- Mckercher, B., Ho, P.S. & Cros, H. (2005). Relationship Between Tourism And Cultural Heritage Management: Evidence From Hong Kong. *Tourism Management*, 26(4), 539-548.
- Özdamar, K. (2011). *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi-1*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

- Özdemir, M. Z. D. (2005). Türkiye’de Kültürel Mirasın Korunmasına Kısa Bir Bakış. *Planlama, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını*, 31, 20-25.
- Özdemir, Ü. (2011). Safranbolu’nun Kültürel Miras Kaynakları Ve Korunması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 16(26),129-141.
- Selanik Ay, T., & Kurtdede Fidan, N. (2013). Öğretmen Adaylarının" Kültürel Miras" Kavramına İlişkin Metaforları. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 1135-1152.
- Shackley, M. (1997). Saving Cultural Information:The Potential Role of Digital Databases In Developing
- Teo, P. ve Huang, S. (1995). Tourism and Heritage Conservation in Singapore, *Annals of Tourism Research*, 22(3), 589-615.
- Tosun, C. Ve Bilim, Y. (2004). *Hatay’ın Turistik Bir Şehir Olarak Pazarlanması*, I. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, 15-16 Nisan 2004, 269-288.
- Ural, A. & Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel Araştırma Süreci Ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Usta, N. (2012). İnanç Turizminden Kültür Turizmine: Midilli Adası’nın Agiasos Dağ Köyü Örneği. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(22), 163-168.
- Uygur, S. M. & Baykan, E. (2007). Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 30-49.
- Cultural Tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 5 (3), 244-249.
- Shankar, B. & Swamy, C. (2013). Creating Awareness For Heritage Conservation in the City of Mysore. *Issues and Policies. International Journal of Modern Engineering Research*, 3(2), 698-703.
- Tankut, G. (2005). Doğal Ve Tarihi Çevrenin Korunması: Sorunlar Ve Olası Çözümler. *Planlama, TMMOB Türkiye Şehir Plancıları Odası Yayını*, 31, 9-12.
- Taylor, K. (2007). Cultural Heritage Management: A Possible Role For Charters and Principles in Asia. *International Journal of Heritage Studies*, 10(5), 417-433.
- Üsküdar, M. Çakır & Temizkan. S, P. (2014). Yerli Turistlerin Eskişehir’in Kültür Turizmine İlişkin Algıları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2 (2), 67-76.
- Üsküdar, Ş., Çakır, M., & Temizkan, S. P. (2014). Yerli turistlerin Eskişehir’in Kültür Turizmine İlişkin Algıları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 2(2), 67-76.4
- Vecco, M. (2010). A Definition of Cultural Heritage: From The Tangible To The İntangible. *Journal of Cultural Heritage*, 11(1), 321-324.
- Wang, S., Fu, Y. Y., Cecıl, A. & Avgoustgs, S. H. (2006). Residents’ Perceptions of Cultural Tourism and Quality of Life- A Longitudinal Approach. *Tourism Today*, 6, 47-61.